

Klimatförändringar

Hopp om nytt globalt klimatavtal i Paris

Text: Frida Ekerlund
Foto: Latinamerikagrupperna

Klimattoppmötet i Köpenhamn 2009 blev en stor besvikelse för dem som hoppats på ett globalt bindande klimatavtal. Nu har vi en ny chans. Den 30 november inleds ett två veckor långt klimatmöte i Paris. Målet med konferensen är att skapa ett ambitiöst bindande klimatavtal, där temperaturhöjningen inte överstiger 2 grader.

SVRIGE/PARIS. Det närmsta ett globalt bindande klimatavtal vi tidigare kommit är Kyotoprotokollet. Protokollet antogs i Kyoto 1997 under klimattoppmötet COP3. Den initiala avtalsperioden var mellan åren 2005-2012 och innebar att de industrialiserade länderna förband sig till att reducera sina utsläpp av växthusgaser. De totala utsläppen från de industrialiserade länderna skulle enligt avtalet sänkas med minst 5 procent - ett mål som inte har uppnåtts.

Under COP18 i Doha, Qatar, beslutade deltagarna att förlänga Kyotoprotokollets giltighetstid till år 2020. Mötet blev en besvikelse för dem som hoppats på att avtalet skulle bli bindande. Avtalet har inte varit starkt. Kanada drog sig ur. USA, ett av de länder som bidrar till mest utsläpp av växthusgaser i världen, har inte ratificerat protokollet. USA har tidigare uttryckt missnöje med att stora utsläppsstater som Indien och Kina inte är tvingade att uppfylla protokollets krav eftersom de inte räknats till industrialiserade länder. En ståndpunkt som har präglat den globala klimatpolitiken under de senaste åren och som även återspeglar maktbalansen i förhandlingarna, där industrialiserade länder och det globala nord* saknar en historisk analys av sitt eget ansvar för klimatförändringarna.

Sverige har minskat sina utsläpp de senaste decennierna, men utsläppen som sker i andra länder till följd av svensk konsumtion har ökat kraftigt. Länder i det globala syd bär historiskt mindre ansvar för klimatkrisen, men är de första att påverkas. Forskare menar att den tidigare föreslagna gränsen om att hålla nere klimatförändringarna till 2 grader inte är tillräcklig. Enligt FN:s klimatpanel kommer vi redan vid en temperaturhöjning på 1,5 grader att se allvarliga konsekvenser för människor som redan idag lever i fattigdom. ▶

Fakta

COP, The Conference of the Parties

1979 hölls den första internationella klimatkonferensen, i Geneve, Schweiz och efter detta har flera rundor och konferenser på temat gått av stapeln. COP-mötena inleddes i Berlin, Tyskland 1995 och har upprepats årligen därefter.

Globala syd och globala nord

Begreppen globala nord och globala syd används istället för begreppen nord och syd för att påvisa att det inte handlar om en strikt geografisk uppdelning av länder utan även om historiska (imperialistiska och koloniala) relationer och maktbalans både inom och mellan stater.

▶ I en förhandlingsprocess som rört sig från Köpenhamn 2009, till Cancun 2010 till Durban i Sydafrika, instiftades den gröna fonden. Hundra miljarder dollar ska årligen mobiliseras till denna internationella miljöfond fram tills år 2020. Pengarna ska gå till klimatanpassning för länder i det globala syd.

Det krävs krafttag för att lyckas uppnå insamlingsmålet.

Privata intressen styr förhandlingarna

COP19 i Warszawa, Polen, kritiserades för att ha mottagit ekonomiskt stöd från olje-, kol- och gasindustrin. Flera sociala rörelser lämnade konferensen i en så kallad "walk-out" på grund av staternas bristande initiativförmåga. Under detta möte gjorde närvaron av lobbyister och avsaknaden av sociala organisationer det tydligt att det saknas inflytande från de sociala rörelserna under klimatkonferenserna. Ett folkligt inflytande borde vara en fundamental del av förhandlingarna, både för att garantera att rättvisa juridiska ramar skapas, men också för att reglera privata intressen.

Det måste även till en problematisering kring idén att utveckling endast handlar om ekonomisk tillväxt. Under klimatmötet i Lima förra året uttryckte framför allt småbrukare och urfolk missnöje med top-down-initiativ som REDD+ och klimatsmart jordbruk. Handel med utsläppsrätter och metoder som kräver mycket växtgifter för att binda växthusgaser i marken är inte lösningen. Vi måste istället konsumera mindre. "Moder jord är inte till salu" – för många urfolksrörelser är kapitalisering av naturen en omöjlig tanke. Vi ska vara tack-

samma för det som jorden ger oss och leva i balans med henne. Att vara hennes ägare är för många en märklig inställning.

Mot Paris

Nu är mobiliseringarna för klimaträttvisa i full fart på nytt. En rad sociala rörelser och miljöorganisationer ser 2015 som ett nyckelår för klimatfrågan. Globala aktionsdagar har utropats. I september har FN:s 16 nya hållbarhetsmål klubbats igenom. Allas blickar riktas mot COP21, som kommer att äga rum om en dryg månad. Senast världen höll andan var år 2009 i samband med COP15 i Köpenhamn. Då fallerade förhandlingarna. Den 29 november kommer vi att se klimatdemonstrationer runt om i världen. Det kan bli en av de största mobiliseringarna för klimatet som planeten skådat.

Vi i Latinamerikagrupperna hoppas att förhandlingarna under COP21 inte begränsas till att handla om reduktion av utsläpp av gaser. Vi mobiliserar oss också för att kräva klimaträttvisa och synliggöra bristerna i systemet. Uppskattningsvis kommer 50 000 deltagare att ta sig till Paris i samband med toppmötet. Vi kommer också att vara där. Latinamerikagrupperna vill att klimaträttvisa och systemkritik lyfts för en reell omställning där det globala nords konsumtionsmönster ifrågasätts, där folkligt inflytande garanteras och där utveckling inte är synonymt med ekonomisk utveckling. Matsuveränitet och agroekologi är förslag på hur det kan se ut praktiskt och politiskt. Vi behöver systemförändringar, inte klimäförändringar! **R**